

2. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>.

3. Братель С.Г. Громадський контроль за діяльністю поліції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2007. 22 с.

4. Кримінальний процесуальний кодекс (редакція від 08.06.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n2480>.

5. Про Національну поліцію. Закон України № 580 від 02.07.2015 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

6. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

Філонов Володимир Володимирович,
здобувач Навчально-наукового інституту
публічного права

ФОРМИ ОПЕРАТИВНО ЗНАЧУЩОЇ ПОВЕДІНКИ В ПРОЦЕСІ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Оперативно-розшукова характеристика колабораційної діяльності передбачає виокремлення форми оперативно-значимої поведінки, які власне можуть складати таку діяльність.

Публічні заклики (де заклики – спроби активного впливу, тобто усно, із використанням технічних засобів, пристосованих до передання вербальної інформації, – магнітофона, гучномовця тощо – на невизначену кількість людей) до:

- підтримки рішень держави-агресора,
- підтримки дій держави-агресора,
- підтримки рішень збройних формувань держави-агресора
- підтримки рішень окупаційної адміністрації держави-агресора,
- співпраці з державою-агресором;
- співпраці зі збройними формуваннями держави-агресора
- співпраці з окупаційною адміністрацією держави-агресора;
- невизнання поширення державного суверенітету України на тимчасово окуповані території України;
- до проведення незаконних виборів та/або референдумів до незаконних органів влади, створених на тимчасово окупованій території.

Публічне заперечення (де заперечення – невизнання окремих фактів чи подій):

- здійснення збройної агресії проти України;

– встановлення та утвордження тимчасової окупації частини території України.

Добровільне зайняття (з власної волі, внаслідок вольового свідомого акту поведінки особи без примушування фізичного або психологічного) громадянином України посади, не пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій, у незаконних органах влади, створених на тимчасово окупованій території, зокрема й в окупаційній адміністрації держави-агресора.

Добровільне зайняття посади, пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій, у незаконних органах влади, створених на тимчасово окупованій території, у тому числі в окупаційній адміністрації держави-агресора,

Здійснення пропаганди у закладах освіти незалежно від типів та форм власності з метою:

– сприяння здійсненню збройної агресії проти України,
– встановленню та утвордженню тимчасової окупації частини території України,

– уникненню відповідальності за здійснення державою-агресором збройної агресії проти України,

Впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти.

Проведення господарської діяльності у взаємодії (спільні діяння, що становлять небезпеку для суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності, обороноздатності, державної, економічної чи інформаційної безпеки України) з:

– державою-агресором
– незаконними органами влади, створеними на тимчасово окупованій території, у тому числі окупаційною адміністрацією держави-агресора.

Добровільне обрання до незаконних органів влади, створених на тимчасово окупованій території.

Участь в організації та проведенні незаконних виборів та/або референдумів до незаконних органів влади, створених на тимчасово окупованій території.

Організація та проведення заходів політичного характеру (де озвучувалися питання, які суперечать конституційному устрою України – за відсутності ознак державної зради) спрямованих на:

– підтримку держави-агресора,
– підтримку окупаційної адміністрації держави-агресора
– підтримку збройних формувань держави-агресора
– уникнення нею відповідальності за збройну агресію проти України.

Здійснення інформаційної діяльності (створення, збирання, одержання, зберігання, використання та поширення відповідної антиукраїнської інформації) у співпраці з державою-агресором та/або його окупаційною адміністрацією,

Активна участь у заходах спрямованих на підтримку держави-агресора, її окупаційної адміністрації чи збройних формувань та/або на уникнення нею відповідальності за збройну агресію проти України, за відсутності ознак державної зради:

Добровільне (з власної волі – без психологічного або фізичного примушування) зайняття посади в незаконних судових або правоохоронних органах (утворених всупереч Конституції України), створених на тимчасово окупованій території.

Добровільна (з власної волі – без психологічного або фізичного примушування) участь в незаконних збройних чи воєнізованих формуваннях, створених на тимчасово окупованій території, та/або у збройних формуваннях держави-агресора.

Добровільне (з власної волі – без психологічного або фізичного примушування) надання незаконним збройним чи воєнізованим формуванням, створених на тимчасово окупованій території, та/або збройним формуванням держави-агресора допомоги у веденні бойових дій проти Збройних сил України (інших військових формувань, утворених відповідно до законів України), добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України.

Необхідно зауважити, що носієм зазначених форм оперативно-значимої поведінки може бути лише громадянин України (не може бути іноземець та особа без громадянства).

Хижний Богдан Віталійович,
аспірант кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ

**ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТА ДО ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ
(РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ
ПІДРОБЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ, ПОДАНИХ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ
ОСОБИ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ – ПІДПРИЄМЦІВ**

Для розслідування підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб – підприємців потрібно використовувати спеціальні знання, зокрема для з'ясування чи вносились зміни у документ, встановлення способу підроблення сумнівного документа, встановлення особи, яка внесла у нього зміни або засобів, які були використані для досягнення злочинної мети тощо. Дійсно, усі ці та багато інших питань, які